

Januari 2020

De kracht zit in de kiem

Het is midwinter. De zaden voor het nieuwe jaar rusten in de aarde, geduldig wachtend op het licht dat zeker komt. Het is een bijzonder moment in de cyclus van de tijd, een omkeerpunt waar we afscheid nemen van wat was, terwijl dat wat komt nog klein en onaanzienlijk is. Het is een tijd om te broeden op een ei en terwijl je aan het broeden bent, maak je al contact met de kiem die in het ei zit. Waar zit jij op te broeden?

Astrologisch gezien begint 2020 met nóg zo 'n bijzonder kiemmoment, de conjunctie van Saturnus en Pluto in het teken Steenbok op 12 januari. Al in 2017 schreef ik over deze conjunctie in het tijdschrift Spiegelbeeld (*Astrologische tendensen voor 2018*), toen nog vanuit een breed perspectief op het wereldgebeuren. Nu wil ik vooral kijken naar de conjunctie als een diepgaand proces van transformatie, een vernieuwing van binnenuit.

De structuur en de inhoud

Saturnus in Steenbok gaat over maatschappelijke structuren, economie, organisatie en macht. Pluto brengt veel van die structuren aan het wankelen. Het transformatieproces van Pluto verloopt volgens een krachtige wetmatigheid: eerst opruimen wat zijn tijd heeft gehad en vanuit de puinhopen opnieuw beginnen. Sinds 2008 (kredietcrisis) staat Pluto in Steenbok. Nu Saturnus sinds 2017 ook het teken Steenbok is binnengegaan, gaat het proces nog een graadje dieper.

Maatschappelijke structuren groeien langzaam en als je er midden in zit, lijkt het of ze eeuwigheidswaarde hebben. We gaan ermee om alsof het een natuurlijk gegeven is. Ongemerkt vergeten we hoe die structuren zijn ontstaan, maar uiteindelijk zijn ze gebaseerd op waarden, op keuzes van wat we belangrijk vinden of ooit belangrijk vonden. De structuur is een gevolg van keuzes en dus buitenkant, een schil. De kern wordt gevormd door keuzes en waarden en die worden weer bepaald door mensen als jij en ik.

Het is in tijden als deze heel gemakkelijk om kritiek te hebben op 'het systeem', want het is duidelijk genoeg dat het op allerlei punten goed mis gaat. Maar waar ben jij dan? Maak je niet zelf deel uit van 'het systeem'?

Er zijn veel aanleidingen om somber te worden en het vertrouwen in de toekomst te verliezen. Maar bekijk het eens zo: we zijn getuige van de ineenstorting van dat wat toch al

zijn tijd gehad heeft. Een conjunctie is een kiemmoment. Een oude cyclus wordt afgesloten en iets nieuws wordt geboren. De vernieuwing komt vaak juist waar je het niet verwacht. Het begint klein, dus je moet goed kijken om het te zien.

Als maatschappelijke structuren scheefgroeien, ontsporen of gewoon niet meer doen waar ze voor bedoeld zijn, biedt de buitenwereld geen houvast meer en vallen we terug op onszelf. De conjunctie van Saturnus en Pluto werpt ons terug op onze eigen verantwoordelijkheid, maar biedt ons tegelijk de kans om te beseffen dat we kunnen kiezen in welke wereld we willen leven.

Wat een wonderen kunnen er gebeuren in tijden dat we met elkaar eensgezind de schouders er onder zetten! En hoe goed voelt het om je steentje te kunnen bijdragen aan iets dat groter is dan jijzelf!

De val van de dictator

De conjunctie tussen Saturnus (de gevestigde orde) en Pluto (de macht van het volk) roept bij mij het beeld op van de 'val van de dictator'. Maatschappelijke structuren zijn een afspiegeling van de verdeling van welvaart, macht en verantwoordelijkheid. Als de structuren gaan wankelen, voelen de machthebbers zich bedreigd en proberen ze de verandering tegen te houden. Dat kan alleen door onderdrukking en ontkenning, waardoor de kloof juist groeit. De verandering komt vroeg of laat van onderaf. Het 'volk' pikt het niet langer en komt in opstand.

Tot zover het maatschappelijke proces. Maar ook hier geldt hetzelfde principe: het is uiteindelijk een crisis van waarden, die gedragen worden door mensen als jij en ik. Wat in het groot gebeurt, gebeurt ook in het klein. De dictator in onszelf staat voor de vaste waarden die we koesteren en waarin we ons bedreigd voelen. De dictator in onszelf wil zijn overtuigingen niet ter discussie stellen en liefst met geweld opleggen aan anderen. Hij is bang voor verandering, voor verlies van bezit of macht.

De opstand van het volk is als de rebellie van het gekwetste kind in ons, dat zich bedreigd voelt en in de steek gelaten. Het gekwetste kind voelt zich het slachtoffer van ongrijpbare krachten buiten zichzelf waar niets tegen te doen valt, behalve dan misschien heel hard protesteren.

Dat zijn dus al twee delen van ons die bang zijn en zich bedreigd voelen. De verandering lijkt van buitenaf te komen en beide delen voelen zich machteloos.

Als de dictator valt, kan dat met veel dramatische conflicten gepaard gaan die alle aandacht naar zich toe trekken. Dat beneemt ons makkelijk het zicht op wat er wezenlijk gebeurt en hoe de vernieuwing werkelijk tot stand komt. Die komt van onderaf en van binnenuit en is vaak nauwelijks zichtbaar. Maar toch is dat de plek waar het echte leven plaatsvindt. De kracht zit in de kiem. En de kiem, die zit in ons.

Doen wat nodig is

Saturnus is een vormgever en in het aardeteken Steenbok kan hij zich bezighouden met de dingen die ertoe doen. En daar heb je het weer: wat ertoe doet is wat wij belangrijk vinden en als we daarnaar handelen, zijn we al begonnen met vormgeven en leggen we de kiem voor de nieuwe structuren die zullen ontstaan.

Sommige waarden zijn zó belangrijk, dat ze boven persoonlijke en groepsbelangen uitstijgen. Bijvoorbeeld dat we schone lucht kunnen inademen. Of dat onze kinderen in een veilige wereld kunnen leven. Dat zijn heel wezenlijke, maar tegelijk ook heel praktische kwesties. Het vraagt erom dat we realistisch zijn, de problemen onder ogen zien en aanpakken.

Sommige waarden zijn zó wezenlijk dat ze vragen om persoonlijke offers voor het collectieve belang. Welke offers ben jij bereid te brengen?

Opruimen

Saturnus in Steenbok scheidt orde. De oude orde weerspiegelt zich ook in wat we koesteren en bewaren. Als de zaak in beweging komt, kan opruimen wonderen doen. Opruimen dwingt tot hele praktische keuzes van wat we belangrijk vinden. Je krijgt de kans om je verleden opnieuw te ordenen en te bepalen wat je wilt loslaten en wat je wilt behouden. Je scheidt een nieuwe ruimte waarin je je vrijuit kunt concentreren op wat je nu de prioriteit heeft. Daar kan veel nieuwe energie bij vrijkomen. Doe eventueel een afscheidsritueel als je iets loslaat waar je aan gehecht was. Uit je dankbaarheid voor alles wat het je gegeven heeft en laat het los.

Generaties

Maatschappelijke structuren veranderen langzaam. Elke generatie vormt in dat proces een schakel. We staan altijd op de schouders van onze voorgangers. Daarom is het in tijden als deze gepast om eer te bewijzen aan degenen die ons geholpen hebben om te worden wie we nu zijn. Welke wezenlijke waarden hebben ze je meegegeven? Ook al maak je nu andere keuzes: zonder jouw voorgangers zou je de belangrijkheid van de keuze niet eens beseffen. Veel waarden veranderen misschien in deze tijd, maar de wezenlijke waarden zijn universeel en tijdloos. Je kunt je ook afvragen wat je mee wilt geven aan de generaties die na jou komen. Dit is een tijd om verder te kijken, zowel naar de toekomst als naar het verleden. De conjunctie tussen Saturnus en Pluto vindt elke 34 jaar plaats. De laatste was in 1982 en toen was de wereld nog min of meer verdeeld in aparte blokken. Het ijzeren gordijn verdeelde oost en west, China was nog een slapende reus. Het speelveld is inmiddels totaal veranderd. Het is zinloos geworden om de wereld op te delen in stukken, want er is maar één aarde en één mensheid en alles is met alles verbonden. Dus zou ik zeggen: kijk niet naar de verschillen, maar naar de overeenkomsten. Uit een liedje dat ik grotendeels vergeten ben, bleef dit hangen:

We are all one planet, all one being on earth.
All one planet, sharing our living, our dying, our birth.